

INTEGRAAL OVERZICHT

BEHEERPLANNEN OPENBARE RUIMTE

GEMEENTE BUREN
TEAM BEHEER

Inhoudsopgave

1 Inleiding	1
1.1. Algemeen	1
1.2 Beheerplannen	1
1.3. Doel Integraal Overzicht Beheerplannen	2
2 Kaders en beheersystematiek	3
2.1 Kaders	3
2.2 Beheersystematiek Openbare ruimte	4
2.3 Procesmodel	6
2.4 Werkwijze programmeren onderhoud	6
3 Overzicht beheerplannen	8
3.1 IBOR 2016	8
3.2 Openbaar groen	9
3.3. Wegen	10
3.4 Openbare verlichting	11
3.5 Civiele kunstwerken	12
3.6 Straatmeubilair en verkeerstekens	13
3.7 Riolering	14
3.8 Baggeren	16
4 Financieel overzicht	16
4.1 Inleiding	16
4.2 BBV	16
4.3 Exploitatie	17
4.4 Voorzieningen	18

Bijlagen

Beheerplan Groen
Beheerplan Wegen
Beheerplan Openbare verlichting
Beheerplan Civiele kunstwerken
Beheerplan Straatmeubilair en verkeerstekens
Beheerplan Riolering
Beheerplan Baggeren

Voorwoord

Slim beheer doe je samen!

(Blijven) Werken een aan waardevolle leefomgeving

Inleiding

Onze openbare ruimte is het bindmiddel in onze samenleving. Het vormt de basis voor het openbare leven. Het is de leefwereld waar mensen elkaar ontmoeten, naar hun werk gaan, spelen, sporten en ontspannen. Het beheer van onze openbare ruimte is daarmee één van de belangrijkste werkterreinen van onze gemeente. Het belang van de openbare ruimte, nu al één van de belangrijkste kapitaalgelden van een gemeente, zal toenemen als we onze openbare ruimte gaan zien als middel om brede maatschappelijke uitdagingen aan te pakken.

De werkzaamheden van onze beheerders spelen zich af in het fysieke domein maar ook steeds meer in het integraal beheer van de openbare ruimte. Hierbij lag de nadruk van oudsher op de drie kerntaken schoon, heel en veilig. Het was zaak om de infrastructuur in stand te houden en de openbare ruimte zo efficiënt mogelijk te beheren. Dit paste in een tijd waarin gemeentelijke taken sterk sectoraal ingericht waren.

We bevinden ons nu in een overgangsfase waarin het besef groeit dat onze openbare ruimte een cruciale rol kan spelen bij talloze maatschappelijke uitdagingen. In deze transitie komt er meer aandacht voor een visie op de openbare ruimte waarbij het gebruik en de gebruiker centraal staan. Hierdoor verschuift de focus van schoon, heel en veilig als doel naar het realiseren van een *waardevolle leefomgeving* met schoon, heel en veilig als middel.

Het moment is nú

Thema's als hittestress, wateroverlast, circulaire economie en biodiversiteit staan momenteel stuk voor stuk hoog op de agenda. Gedegen beheer draagt bij aan het oplossen van deze grote maatschappelijke uitdagingen. Sterker nog, slim beheer is noodzakelijk om veel van de doelstellingen te behalen. Tegelijkertijd zijn grote delen van de infrastructuur, beplantingen en andere delen van de fysieke leefomgeving die in de naoorlogse periode zijn gerealiseerd, nu aan vervanging toe. Dit is daarom hét moment om de verbinding te zoeken tussen de inrichting en het beheer van onze openbare ruimte en de maatschappelijke opgaven op andere beleidsterreinen. Het is zaak als beheerder deze kansen met beide handen aan te grijpen. Daarom leggen we in onze beheerplannen ook de verbinding met onze strategische opgaven zoals duurzaamheid.

Klimaatadaptatie

Het klimaat verandert. We krijgen te maken met steeds extremer weer: meer hevige buien, langere periode van droogte en hogere temperaturen (hitte). We moeten de fysieke leefomgeving hierop aanpassen. Onze openbare ruimte biedt daarbij belangrijke kansen. Door straten en pleinen slim in te richten kan regenwater sneller in de bodem infiltreren, opvangen of worden afgevoerd. Meer groen zorgt voor het beperken van wateroverlast, demping van hitte en opvang van fijnstof. Goed beheer speelt hierin een cruciale rol. Minder verharding vraagt ander beheer. Plekken voor waterberging en waterafvoer moeten dusdanig beheerd worden dat ze hun werk goed kunnen doen, dus vrij van zwerfvuil en andere obstakels. De Klimaatstresstest die elke gemeente moet uitvoeren, maakt duidelijk welke gebieden in onze gemeente het meest kwetsbaar zijn. Ook hier moet het beheer op worden aangepast: wellicht moeten sommige delen in onze openbare ruimte vaker gereinigd worden zodat het water goed weg kan of moet er een ander type bestrating worden toegepast om het water op te kunnen vangen.

Circulaire economie

We zitten middenin de transitie naar een circulaire economie. Een economie waarbij geen afval meer bestaat, grondstoffen blijvend in de keten blijven en we duurzaam omgaan met mens en milieu. Hierbij horen ook nieuwe businessmodellen en andere eigendomsverhoudingen. Deze transitie heeft grote gevolgen voor het beheer van onze openbare ruimte. Slim beheer kan een deel van de oplossing zijn. Op de eerste plaats is onze afvalinzameling ingepast in de openbare ruimte, door de plaatsing van ondergrondse containers wat invloed heeft op de kwaliteit van onze buitenruimte. Onze openbare ruimte is zelf ook een bron van waardevolle grondstoffen en in diezelfde openbare ruimte kunnen ook veel circulaire materialen en ongebruikte producten worden toegepast. De buitenruimte wordt zo niet alleen een kostenpost maar juist een plek waar waardevolle grondstoffen vrijkomen en secundaire materialen worden toegepast. Denk aan het gebruiken van gekapte bomen als bankjes in de openbare ruimte of het plaatsen van afvalbakken gemaakt van gerecycled afval.

Energietransitie

Onze openbare ruimte vervult ook een rol in de energietransitie waarbij we overstappen van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen. Onze openbare ruimte biedt kansen om hieraan een bijdrage te leveren. Vrijkomend groenafval uit de openbare ruimte kan gebruikt worden als biobrandstof en ook uit rioolwater kan energie worden gehaald. Daarnaast zal de openbare ruimte er steeds meer uitzien als een 'energielandschap': er komen meer elektrische laadpalen, zonnepanelen en windmolens; ook zullen wegen of fietspaden worden ingezet voor het opwekken en opslaan van energie. Het energieverbruik in het beheer van onze openbare ruimte kan ook CO₂ neutraler door bijvoorbeeld slimme en zuinige straatverlichting en de inzet van duurzame voertuigen, machines en werktuigen. Het omvormen van woonwijken 'van gas los' heeft grote gevolgen voor onze openbare ruimte; dit biedt mooie kansen om de hele fysieke leefomgeving slim, duurzaam en toekomstbesteding in te richten.

Mobiliteit en toegankelijkheid

We hebben te maken met een sterke vergrijzing van de samenleving: meer ouderen, die steeds langer in hun eigen omgeving blijven wonen. Onze openbare ruimte moet hiervoor geschikt worden gemaakt. Voor het beheer betekent dit enerzijds het voorkomen of wegnemen van obstakels, trottoirs toegankelijk houden en veilige routes creëren en anderzijds een buitenruimte die uitnodigt om naar buiten te gaan en elkaar te ontmoeten. Ook op hoger schaalniveau speelt mobiliteit een belangrijke rol. Een grotere druk op de bebouwde omgeving (ook door de 24-uurs economie) vraagt veel van de bereikbaarheid. Voor het beheer betekent dit bijvoorbeeld dat de dagelijkse gang van zaken gewoon door kan gaan en wegen toegankelijk blijven als ingezameld en gereinigd wordt. Dit vraagt veel van planning en goede afstemming. Wat de toekomst van de mobiliteit – zelfrijdende auto's, meer openbaar vervoer – gaat betekenen, is daarbij nog niet eens meegenomen.

Veiligheid

Er komt steeds grotere druk op het bebouwd gebied. Er wonen meer mensen, maar ook de druk vanuit andere functies neemt toe. Denk bijvoorbeeld aan werken, groen en infrastructuur. Om onze kernen en buitengebieden nu en in de toekomst leefbaar te houden, is veiligheid cruciaal. Het gaat daarbij om letterlijke veiligheid, zoals goede wegen zonder gaten, maar ook om *het gevoel* van veiligheid. Dit kan bijvoorbeeld door zichtbaar te zijn in de handhaving en reiniging en door onze openbare ruimte netjes en schoon te houden, dus zonder zwerfafval en graffiti. Bij storingen van openbare verlichting moeten we sneller herstellen. De beheerder speelt hierbij een zeer belangrijke rol.

Biodiversiteit

De biodiversiteit staat sterk onder druk. Voor onze leefbaarheid en om de ecosystemen in balans te houden, is het belangrijk dat de biodiversiteit zo hoog mogelijk is; ook in de bebouwde omgeving. Onze kernen en buitengebieden worden steeds belangrijker voor het overleven van dieren: insecten, vogels, kleine zoogdieren. Met een goed ontwerp en aangepast beheer is de waarde van groen voor de biodiversiteit snel te vergroten. Denk aan bloeiende bermen en plekken voor bijen en andere bestuivers. Dit vraagt een andere manier van beheren, zeker ook in het licht van klimaatverandering (andere soorten) en nieuwe ziektes en plagen en de wens om zoveel mogelijk duurzaam (en zonder chemische middelen) te beheren. Ook het belang van bomen wordt steeds duidelijker: grote bomen met een groot kroonoppervlakte bieden veel meer toegevoegde waarde dan kleine bomen. Dit vraagt om ontwerp en beheer die erop gericht zijn bomen tot volle wasdom te laten komen en de juiste boom op de juiste plek te zetten.

Participatie en zelfbeheer

We zien een ontwikkeling in de rollen die verschillende partijen spelen. Inwoners en bedrijven zijn steeds vaker actief betrokken bij het beheer van onze openbare ruimte. Zowel in de planvorming als de uitvoering. Voor het beheer betekent dit het zoeken naar de juiste partij om gezamenlijk het beheer uit te voeren en een goede afstemming tussen de verschillende partijen. Maar ook intern is meer afstemming nodig. Slim beheer van de openbare ruimte kan bijdragen aan meer betrokkenheid van inwoners en daarmee voor meer cohesie, begrip, tevredenheid en diversiteit. Als gemeente moeten wij gaan nadenken over hoe wij dit bevorderen en faciliteren en in hoeverre we verschillen toestaan tussen kernen en buitengebieden.

Gezondheid

De fysieke leefomgeving en de openbare ruimte kunnen een belangrijke rol spelen in de (mentale) gezondheid. Hoe kunnen we onze kernen en buitengebieden daarop inrichten en beheren? Dit vraagt onder andere om ruimte die uitdaagt om te bewegen en te spelen, maar ook om meer groen. Dit draagt bewezen bij aan onze (mentale) gezondheid, maar vraagt om een andere manier van beheer.

Inclusieve samenleving

Het is een uitdaging om iedereen mee te laten doen in de samenleving. Er zijn mensen die structureel buiten de boot vallen als het gaat om werk en participatie. We streven naar een inclusieve samenleving waarbij iedereen op zijn of haar eigen manier toch een bijdrage kan leveren. Ook willen we dat verschillende groepen elkaar ontmoeten. Hierbij speelt onze openbare ruimte een belangrijke rol. Het werk in de openbare ruimte is geschikt voor de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zeker als er meer groen komt en de roep om minder zwerfafval toeneemt. Uiteraard moet hierbij de behoefte aan vakkennis niet vergeten worden; juist om bij te dragen aan de genoemde ontwikkelingen is vakkennis onontbeerlijk. Tegelijk kan onze openbare ruimte ontmoeting faciliteren, in parken, speelplekken en moestuinen. Wanneer mensen daar samen aan de slag gaan (beheer), is dit effect nog sterker.

Beheer openbare ruimte draagt bij aan grote maatschappelijke uitdagingen

Door met beheer van onze openbare ruimte aan te haken bij maatschappelijk belangrijke thema's neemt de maatschappelijk en bestuurlijke relevantie van de beheerder nog verder toe. Het beheer van de openbare ruimte speelt een cruciale rol en duidelijkheid over doelstellingen voor de korte en lange termijn dragen bij om als gemeente ontwikkelingen te realiseren. Met de voorliggende beheerplannen wordt aangegeven hoe vanuit de verschillende onderdelen van de openbare ruimte aan de doelstellingen gewerkt kan worden. De toekomst van onze sector ligt in het voortdurend vernieuwen en het leveren van toegevoegde waarde op de maatschappelijke uitdagingen en aan te sluiten bij de wensen en behoeften van de onze inwoners. Onze gemeente heeft de kans om de aandacht te verschuiven van het dagelijkse fysieke beheer naar daadwerkelijke regie over grote uitdagingen.

Slim beheer van de openbare ruimte kan een belangrijke bijdrage leveren aan deze uitdagingen en de doelstellingen van een stad of dorp. Wij zijn ons als beheerder bewust van de cruciale rol die wij spelen in de opgave waar onze gemeente voor staat de komende jaren. Wij zien dit als een grote kans waarin wij onze verantwoordelijkheden nemen.

Namens de medewerkers van team beheer,

Sylvia Janssen,
Teammanager beheer

1 Inleiding

1.1. Algemeen

De gemeente is verantwoordelijk voor een adequaat beheer van haar kapitaalgoederen zowel in de openbare ruimte zoals: Wegen, Speelvoorzieningen, Straatmeubilair en verkeerstekens, Civiele kunstwerken, Riolering, Water, Openbare verlichting, Groen, Artistieke objecten als ook de Gemeentelijke gebouwen.

Voor het beheer van kapitaalgoederen dienen actuele beheerplannen beschikbaar te zijn en is dit een vereiste wanneer een voorziening voor groot onderhoud is ingesteld (zie BBV notitie materiele vast activa H6.6.3. jan. 2020). Een voorziening groot onderhoud wordt door de raad, op grond van de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet, gevormd om de lasten groot onderhoud over meerdere begrotingsjaren te egaliseren. In de gemeente Buren is een voorziening aanwezig voor de onderdelen wegen, riolering, baggeren en civiele kunstwerken.

In de Financiële Verordening 2018 van de gemeente Buren is in artikel 18 Onderhoud kapitaalgoederen opgenomen dat het college eens in de vier jaar een beheerplan Integraal Beheer Openbare Ruimte aan de raad ter vaststelling aanbiedt. Voor de verschillende kapitaalgoederen zijn daarom beheerplannen opgesteld. De aanpassingen uit de beheerplannen moeten verwerkt worden in de actualisatie van de financiële verordening 212.

In een beheerplan wordt weergegeven hoe het beheer van het betreffende kapitaalgoed in de voorliggende planperiode wordt vormgegeven. Onder beheer wordt hier verstaan: alle onderhouds- en vervangingsmaatregelen die nodig zijn voor het duurzaam in stand houden van de bestaande objecten en voorzieningen in de openbare ruimte en de gemeentelijke gebouwen. Binnen beheer wordt verder een onderscheid gemaakt tussen de dagelijkse verzorgende maatregelen, groot onderhoudsmaatregelen (om de technische en functionele staat te behouden) en het vervangen van objecten. Het resultaat is een schone, hele en veilige leefomgeving die voldoet aan vastgestelde kwaliteitsniveaus en functies zoals bereikbaarheid en toegankelijkheid.

Het team Beheer staat voor een integrale manier van beheren. Het gaat hierbij niet alleen over onderhoud, maar ook over de afstemming met andere projecten vanuit bijvoorbeeld programma duurzaamheid. Ook met de inbreng van beheerkennis bij ontwikkeling, inrichten, handhaving en vergunningverlening openbare ruimte levert team beheer een belangrijke bijdrage aan het optimaal en efficiënt beheren van de openbare ruimte. Communicatie is een belangrijk instrument om inwoners en andere belanghebbenden duidelijk te maken wat, wanneer en waar wat gedaan wordt, maar ook om te vertellen welke rol zij zelf hebben bij het in stand houden van de openbare ruimte. Dit belang is onderkend en afstemming zoeken is inmiddels de standaard werkwijze in de beheerplannen en binnen het team beheer.

1.2 Beheerplannen

De beheerplannen geven inzicht in de verschillende onderdelen van het beheerproces. De beheerplannen vertalen ambities (strategisch niveau) in concrete beheerrichtingen en –acties (tactisch niveau) om deze te kunnen implementeren. De beheerplannen vormen hiermee de basis voor de operationele plannen (onderhoudsmaatregelen en uitvoeringsplanningen) voor de komende jaren. Daarnaast geven de beheerplannen inzicht in de financiële consequenties van de gemaakte afwegingen. De volgende beheerplannen worden aangeboden:

- Groen
- Wegen
- Openbare verlichting
- Civiele kunstwerken
- Straatmeubilair en verkeerstekens
- Riolering

Een aantal beheerplannen wordt op dit moment nog niet aangeboden:

- Begraafplaatsen: hiervoor is een apart beleids- en beheerplan opgesteld gezien de complexiteit van financiën, juridische aspecten en maatschappelijke gevoeligheid. Deze nota wordt apart aangeboden aan de raad;
- Speelvoorzieningen: voor de speelvoorzieningen is een verouderd beleidskader aanwezig, dit dient eerst geactualiseerd te worden voordat tot het opstellen van een beheerplan kan worden overgegaan;
- Artistieke objecten: voor dit onderdeel is geen beleidskader aanwezig, hierdoor is het niet mogelijk om keuzes te maken in het beheer omdat de basis niet vastgelegd is. Hiervoor moet eerst een beleids- en beheerplan worden opgesteld;
- Gemeentelijke gebouwen: De basis voor de meerjaren onderhoudsplannen (MJOP) voor de gehele vastgoedportefeuille van de gemeente is opgezet in 2017 door een extern bureau. In de jaren daarna is gebleken dat deze basis niet compleet was. De onderhoudsplannen zijn daarna deels bijgewerkt. Sinds 2017 zijn er fragmentarisch actualisaties uitgevoerd. Het complete integrale overzicht kan in 2020 worden verkregen, zodat het financiële perspectief concreet in beeld komt. Het doel om het beheerplan compleet te presenteren om de dotatie aan de voorziening vast te laten stellen voor de komende jaren, is op dit moment dan ook nog niet mogelijk. Het beheerplan gebouwen zal dan ook later worden aangeboden.

1.3. Doel Integraal Overzicht Beheerplannen

Voor de kwaliteit van de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen speelt het beheer hiervan een belangrijke rol, net als de functionele, esthetische, ruimtelijke en sociale aspecten. Het team beheer zorgt nu, maar ook in de toekomst voor het goed en tijdig uitvoeren van onderhoud aan de kapitaalgoederen in de openbare ruimte en de gemeentelijke gebouwen binnen de gestelde beleidsmatige en financiële kaders. Daarnaast regelen en borgen ze dat ingrepen op het juiste moment, tegen de laagste mogelijk maatschappelijke kosten en zonder kapitaalvernietiging worden uitgevoerd. De beheerplannen beschrijven het areaal dat onderhouden wordt, wat de kwaliteit ervan is en welke onderhoudsmaatregelen waar, wanneer en tegen welke kosten uitgevoerd worden. Het zijn echter niet alleen de individuele beheerplannen die belangrijk zijn, maar ook hoe integraal over de domeinen heen naar het beheer van de openbare ruimte gekeken wordt, en wat het effect hiervan is.

Doel van dit document “Integraal Overzicht beheerplannen Openbare Ruimte” is om het college en de raad van de gemeente Buren inzicht te geven in de integrale doorkijk en de financiële effecten hiervan.

In de beheerplannen zijn binnen de aanwezige kaders verschillende scenario's uitgewerkt waarmee sturing kan worden gegeven. In dit integraal overzicht worden de voorkeursscenario's gezamenlijk gepresenteerd en het effect op de huidige begroting. Verder bevat het de financiële consequenties voor exploitatie, investeringen en voorzieningen in één oogopslag.

2 Kaders en beheersystematiek

Het beheren van openbare ruimte is de afgelopen jaren volop in ontwikkeling. Van een puur technische benadering wordt het beheren van de openbare ruimte steeds meer integraal benaderd. Assetmanagement¹ is hierbij een benadering die steeds meer zijn weg vindt naar het beheer van de openbare ruimte. In dit hoofdstuk worden de ontwikkelingen besproken en toegelicht.

2.1 Kaders

De gemeente Buren heeft in het verleden een aantal plannen opgesteld waarin de integrale ambities van de gemeente voor de openbare ruimte zijn beschreven:

- Integrale Visie Openbare ruimte (IVOR), gemeente Buren 2014;
- Integraal Beleid Openbare ruimte (IBOR), gemeente Buren 2016;
- Klimaatvisie, gemeente Buren (startnotitie 2018);
- Coalitieakkoord: “Daadkrachtig en kerngericht 2020-2022”.

De raad stelde in 2014 de Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) vast. Dit is verder uitgewerkt in het Integraal Beleid Openbare Ruimte (IBOR) (januari 2016 RV/15/00622 Z15-38458). Inmiddels zijn we een stuk verder; de beheerorganisatie is anders ingericht, werkt zelfstandig en op basis van afspraken. De informatie over welk areaal en hoeveel hiervan we in beheer hebben is nu actueler dan in 2014. Dit komt onder andere door de ontwikkeling van de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en de verdere ontwikkeling van beheer- en informatiesystemen zoals GBI en Baggerbase. Dat betekent dat de nu voorliggende beheerplannen actueler, beter en nauwkeuriger zijn voor wat betreft de uit te voeren onderhoudsmaatregelen en de hiermee gemoeide kosten. Als echter gekeken wordt naar de vastgestelde IBOR 2016 dan zijn deze kaders nog actueel en passend. In hoofdstuk 3 zijn de beleidsuitgangspunten uit de IBOR 2016 opgenomen die als basis dienen voor de beheerplannen. Tevens is de verwachting dat de uitwerking van de strategische opgaven veel invloed zal hebben op het beheer van de openbare ruimte in de gemeente Buren. Er zal er een nieuw Strategisch Beheerplan Openbare Ruimte bij de volgende cyclus in 2024 worden aangeboden als deze kaders concreter zijn uitgewerkt. Om deze redenen zal de IBOR 2016 in de periode 2020-2025 worden voortgezet.

De individuele beheerplannen (per onderdeel) zijn opgesteld op basis van de IBOR 2016 en de beleidsplannen voor de verschillende onderdelen die in het verleden zijn vastgesteld. De beleidsuitgangspunten, zonering en kwaliteitsniveaus uit deze plannen blijven in stand. In de individuele beheerplannen worden de beleidskaders expliciet benoemd. Er is echter een aantal kaders die aangepast moeten worden:

- voor de onderdelen Groen en Openbare verlichting was het noodzakelijk om nieuwe beleidsplannen op te stellen. Deze worden gelijktijdig met de beheerplannen vastgesteld;
- het beleid voor de Speelvoorzieningen is verouderd en past niet bij de huidige werkwijze van de gemeente en behoefte vanuit de maatschappij. Tevens ontbreken de jongerenontmoetingsplaatsen in het huidige beleid. Deze dient dan ook geactualiseerd te worden;
- voor de Artistieke objecten is geen beleid aanwezig waardoor kaders ontbreken voor beheer. Ook zijn deze niet in het beheerregime opgenomen. Voor deze objecten dient een beleids- en beheerplan op te worden gesteld;
- in het coalitieakkoord “Daadkrachtig en kerngericht 2020-2022” is vastgelegd dat de hondenbelasting geleidelijk wordt afgeschaft. Dit is een belangrijke aanleiding om het geldende hondenbeleid te evalueren.

¹ Assetmanagement is het optimaal beheren van de kapitaalgoederen (zoals wegen) die van waarde zijn voor een organisatie. Optimaal wordt ingegeven door de doelen van de organisatie en de balans tussen prestaties, risico's en kosten.

De gemeente Buren staat aan de lat om de komende periode de strategische opgaven Kerngericht werken, Duurzaamheid, Omgevingswet en Samen sterk in de regio uit te werken.

- Samen sterk in de regio: voor een groot deel van de IBOR taken is een dienstverleningsovereenkomst overeengekomen met de gemeenschappelijke regeling Avri. Voor de IBOR taken is de gemeente Buren niet de enige gemeente die deze taken afneemt, nog drie andere gemeenten nemen deze taken af. Door regionale samenwerking en afstemming wordt de positie in de regio versterkt.
- Kerngericht werken: inwoners en bedrijven zijn steeds vaker actief betrokken bij planvorming en uitvoering van het beheer van de openbare ruimte. Hierbij is het van belang dat de juiste partijen zijn betrokken en duidelijke afspraken worden vastgelegd. Door meer betrokkenheid van inwoners en bedrijven zorgt dit voor meer cohesie, begrip, tevredenheid en diversiteit.
- Duurzaamheid: de opgave voor duurzaamheid is omvangrijk, het gaat hierbij onder andere over klimaatadaptatie, circulaire economie, energietransitie en biodiversiteit. Allemaal onderdelen die effect hebben op het beheer van de openbare ruimte omdat inrichting verandert, andere materialen gebruikt worden voor bijvoorbeeld bebording en bestrating, een functie wordt toegevoegd aan de beschikbare ruimte et cetera. Bij de planning van de uitvoering van al deze maatregelen dient beheer vroegtijdig betrokken te worden zodat projecten vanuit duurzaamheid kunnen worden gecombineerd met bijvoorbeeld reeds geplande vervangingen van uit beheer.
- Omgevingswet: in de omgevingswet krijgt het vroegtijdig betrekken van bewoners in processen een nadrukkelijke rol. Ook wordt de term omgevingswaarde geïntroduceerd die direct te koppelen is aan de beheerkwaliteit van de openbare ruimte die wordt gerealiseerd.

Zoals in het voorgaande weergegeven zal deze uitwerking direct effect hebben op het beheer van de openbare ruimte. De verwachting is dat in 2024 de kaders voor het beheer vanuit de strategische opgaven concreter uitgewerkt zijn. Hierna dienen de beleidskaders voor beheer (IBOR) aangepast te worden, de beheerplannen zijn hierin volgend.

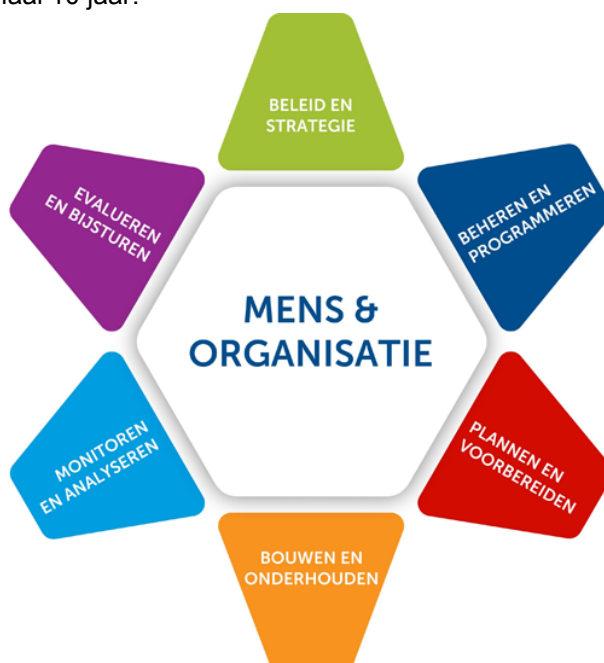
In onderstaand overzicht staat weergegeven welk beheerplan wordt vervangen door het nieuwe beheerplan.

Onderdeel	Vorig beheerplan	Nieuw beheerplan
Wegen	Beheerplan wegen 2016 – 2045	Beheerplan wegen 2020 – 2025
Groen	Groenbeheerplan 2010	Groenbeheerplan 2020-2025
Wegmeubilair	Beheerplan verkeerstekens en straatmeubilair 2015 –2018	Beheerplan straatmeubilair en verkeerstekens 2020-2025
Openbare verlichting	Beheerplan Openbare verlichting 2013-2018	Beheerplan Openbare verlichting 2020-2025
Civiele kunstwerken	Beheerplan Civiele kunstwerken 2016 – 2025	Beheerplan Civiele kunstwerken 2020-2025
Riolering	Gemeentelijk rioleringsplan	Beheerplan riolering 2020-2025

Indien sprake is van een voorziening dan wordt in het beheerplan een financiële doorkijk gegeven op de ontwikkeling van de voorziening over minimaal 10 jaar.

2.2 Beheersystematiek Openbare ruimte

Het CROW (kennisinstituut voor o.a. wegen en infrastructuur) heeft de afgelopen periode ingezet op het ontwikkelen van de Beheersystematiek Openbare ruimte (BSOR). Ambitie is, om deze op eenzelfde wijze voor alle onderdelen/objecten van de openbare ruimte beschikbaar te maken. Van het onderdeel 'verhardingen' is een eerste versie beschikbaar gekomen. De systematiek is nog volop in ontwikkeling en zal de komende jaren verder verfijnd, ontwikkeld en verbeterd worden.

De nieuwe beheersystematiek is opgebouwd rond naast staand model. Het model kan worden gezien als een doorontwikkeling op eerdere modellen. Het model bestaat uit een zestal processtappen die cyclisch worden doorlopen. Elke processtap wordt kort toegelicht.

Beleid en strategie

De bovenste en vaak eerste stap is 'Beleid en strategie'. Binnen deze stap is een Strategisch Beheerplan Openbare Ruimte een belangrijk en centraal document. In dit plan worden **integraal** voor de gehele openbare ruimte de beoogde effecten, het beheerkader, de afwegingsmatrix, risicomatrix, gebiedsindeling en integrale beheerstrategie vastgesteld. Het plan is een strategische uitwerking van bestaand beleid.

Beheren en programmeren

De stap 'Beheren en programmeren' bestaat uit verschillende deelstappen. Per vakgebied wordt een **Beheerplan** opgesteld, waarin de doelen en kaders uit het Strategisch Beheerplan Openbare Ruimte specifiek worden uitgewerkt. Op basis van het Beheerkader, de Beheerstrategie en de ingrijpmaatstaven wordt een eerste raming gemaakt van de kosten per vakgebied.

Plannen en voorbereiden

De bijgestelde en integraal afgestemde plannen worden in de fase verwerkt tot een **planning** per vakgebied. Per vakgebied kunnen deze worden ontrafeld tot klein onderhoud, groot onderhoud en dienstverlening. De daadwerkelijke maatregelen worden in deze stap bepaald en voorbereid.

Bouwen, onderhouden en dienstverlening

In deze processtap worden alle activiteiten daadwerkelijk buiten uitgevoerd. Het kan hierbij gaan om grotere **activiteiten** in projectvorm (bijvoorbeeld het uitvoeren van groot onderhoud aan de rijbaan) of dienstverlening (bijvoorbeeld gladheidsbestrijding). Tijdens de werkzaamheden wordt toezicht gehouden en gecontroleerd of de eisen zoals gesteld in het contract, worden nagekomen.

Monitoren en analyseren

Monitoren is controleren of alle activiteiten tot het gewenste resultaat leiden. Hierbij kunnen alle processtappen in theorie gemonitord worden. Een aantal voorbeelden:

- monitoring van (historische) inspectiegegevens;
- monitoring van gebruik.

Met behulp van analyses kunnen verschillende vragen op basis van deze monitoringsgegevens worden beantwoord. Dit kunnen korte en eenvoudige analyses zijn (bijvoorbeeld welke wegen hebben scheuren?) of uitgebreidere analyses (bijvoorbeeld wat is de kwaliteit van de civiele kunstwerken?).

Evalueren en bijsturen

Met 'Evalueren en bijsturen' wordt het proces rond gemaakt. Op basis van de analyses en monitoring wordt bepaald of de doelen uit het Strategisch plan worden behaald en waar eventuele bijsturingen moeten gebeuren. De evaluatie kan plaatsvinden op verschillende doelen en kaders, bijvoorbeeld op kosten, planning en uitvoering, maar ook op de bereikte effecten (bijvoorbeeld ongevalanalyse, duurzaamheidsdoelstellingen, etc.).

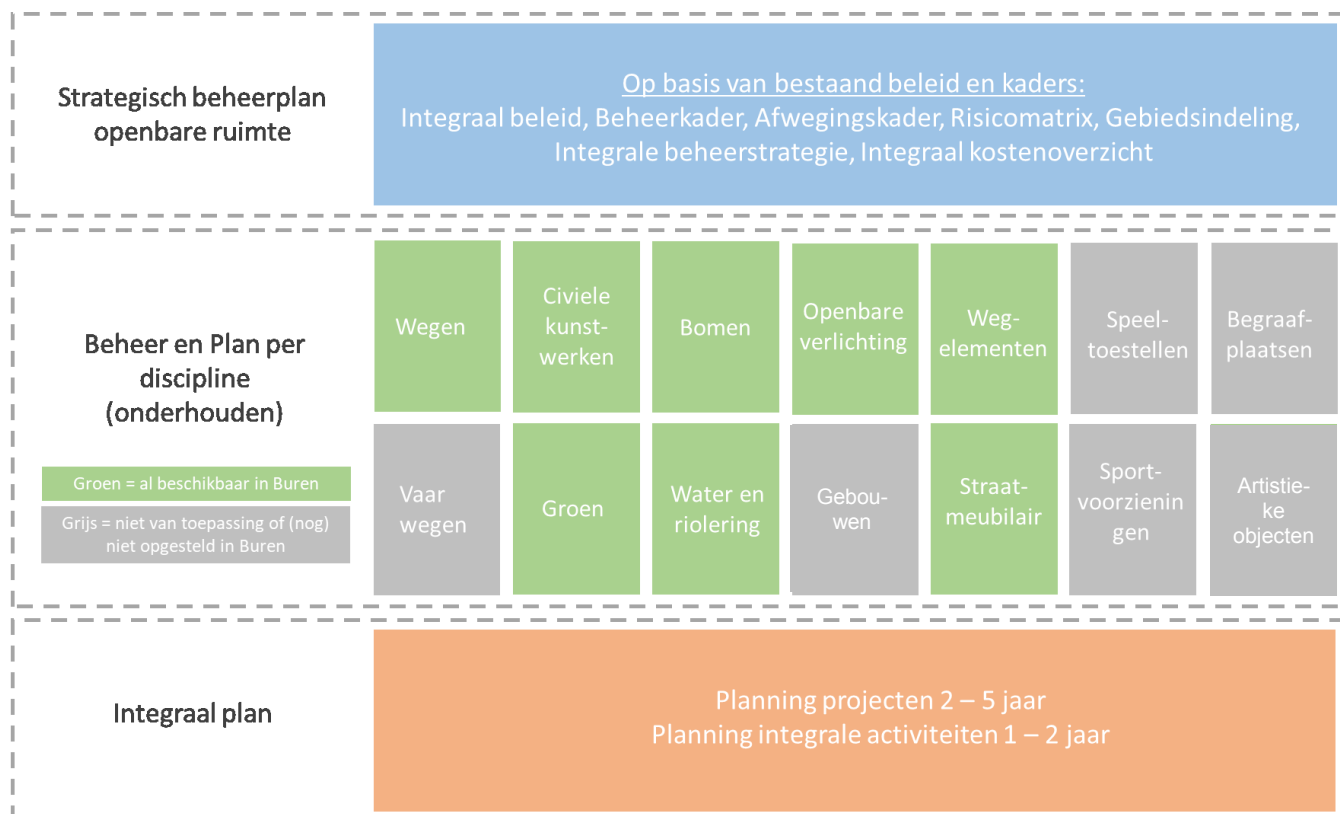
Mens en organisatie

Centraal in het model staat 'Mens en organisatie'. Hieronder valt het team van mensen en de organisatie die het gehele proces doorlopen. Daarnaast zijn er een aantal thema's die in alle stappen een rol spelen, een voorbeeld hiervan is data en informatiebeheer.

2.3 Procesmodel

De afgelopen jaren heeft de gemeente Buren de openbare ruimte beheerd conform de IVOR 2014 en IBOR 2016. Hierin is ook een procesmodel opgenomen. Inmiddels is er een vernieuwd cyclisch procesmodel. Dit cyclische procesmodel kent veel overeenkomsten met de nieuwe Beheersystematiek Openbare ruimte van de CROW. Het is daarmee niet nodig de werkwijze radicaal aan te passen, wel dienen processen verder te worden uitgewerkt.

De nieuwe systematiek heeft een andere planstructuur dan in de IBOR. De verschillende disciplinaire plannen hangen onder een overkoepelend Strategisch Beheerplan Openbare Ruimte. Onderstaand schema geeft inzicht in de nieuwe planstructuur.

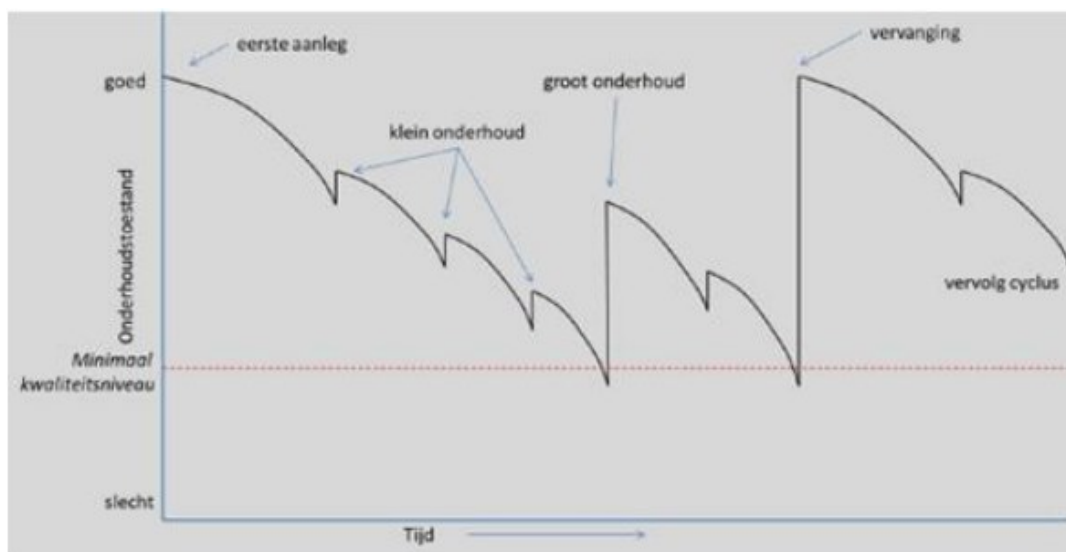
2.4 Werkwijze programmeren onderhoud

Het gemeentelijk beheerproces heeft betrekking op de gehele levenscyclus van de openbare ruimte, vanaf aanleg tot aan vervanging. Na aanleg loopt de kwaliteit als gevolg van het gebruik langzaam terug. De mate waarin dit gebeurt is onder andere afhankelijk van de inrichtingskwaliteit, de gebruikintensiteit, weersinvloeden en het onderhoud. In onderstaande figuur is dit proces met foto's weergegeven, als voorbeeld voor wegen.

Het type maatregel dat wordt ingezet is sterk afhankelijk van de aard en omvang van de schade en de leeftijd van het element. Kleine schades worden verholpen door middel van klein onderhoud (plaatselijk herstel). Zijn de schades ernstiger en omvangrijker dan is groot onderhoud nodig. Ondanks deze levensduur verlengende maatregelen is de levensduur van de onderdelen eindig. Op dat moment is vervanging van de hele wegconstructie, plant vak en lantaarnpaal et cetera nodig.

Klein onderhoud	Groot onderhoud	Vervanging/herinrichting
		
Het repareren van schades van een beperkte omvang. ▪ plaatselijk ▪ door serviceteams o.b.v. klachten ▪ door aannemer o.b.v. klein onderhoudsin-specties ▪ dekking uit exploitatie	Het repareren van schades van een grote omvang. ▪ planmatig ▪ hergebruik materiaal ▪ behalen levensduur ▪ onderhoudsbestekken ▪ dekking uit voorzie-ning	Als repareren van schade niet meer mogelijk of rendabel is ▪ Einde levensduur ▪ nieuw materiaal ▪ integrale afstemming ▪ eventuele functieaan-passing project ▪ dekking door krediet aanvraag

Wanneer, welk onderhoud wordt uitgevoerd, is per onderdeel verschillend. Voor efficiënt beheer is het noodzakelijk om de juiste maatregel op het juiste moment uit te voeren om zo de schaarse middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten en kapitaalvernietiging te beperken en/of te voorkomen. Onderstaande figuur is een schematische weergave van de onderhoudscyclus.

Aspecten die bij het maken van deze keuze in beschouwing worden genomen, zijn:

- het karakter van de schade, is deze incidenteel of structureel;
- de staat van het totale element, hiervoor wordt aanvullend onderzoek gedaan;
- de verwachte levensduurverlenging van de maatregel in relatie tot de kosten;
- de afstemming op het huidige gebruik;
- beperking van de overlast voor burgers en bedrijven;
- combineren van maatregelen in de buitenruimte (integrale afstemming).

3 Overzicht beheerplannen

In dit hoofdstuk worden eerst de hoofdlijnen uit de IBOR 2016 weergegeven, het beleidskader dat in de periode 2020-2024 wordt voortgezet en dus de basis vormt voor de beheerplannen. Vervolgens wordt per onderdeel kort de inhoud van het beheerplan weergegeven, de verschillende scenario's beschreven en de keuze van het scenario gemotiveerd. Ook worden er kanttekeningen per onderdeel aangegeven. Voor uitgebreide informatie over de onderdelen wordt verwezen naar de beheerplannen.

3.1 IBOR 2016

Het belangrijkste onderdeel van de IBOR 2016 is de uitwerking van de beheerniveaus voor de verschillende structuurdelen die worden onderscheiden. Iedere kern dorp in de gemeente Buren heeft een herkenbare opbouw met enkele structuurdelen. Ieder deel heeft daarbij een duidelijke functie. In de opbouw van de kernen is onderscheid aanwezig in de volgende structuurdelen:

- **Centrumgebied:** veelal compacte bebouwing. Voorzieningen in het dorp zijn in of nabij het centrum gelegen.
- **Historische structuur:** historische ontsluitingsstructuur en de daaraan gekoppelde bebouwing die hieraan tot medio 1950 is gerealiseerd.
- **Bijzondere objecten:** kasteelterrein en omgeving gemeentehuis. Toegespitst beleid voor specifieke historie en gebruik.
- **Begraafplaats:** verzorgde uitstraling.
- **Woonwijken:** cluster woningen opgenomen tussen of liggend aan de historische structuren. De ontwikkelingsperiode van de wijk is bepalend voor de stedenbouwkundige opzet. Dit onderscheid tussen compacte, groene en moderne wijken is niet op de kaarten weergegeven.
- **Werkomgeving:** cluster bedrijfspanden, veelal gelegen aan de rand van een dorp.
- **Buitengebied:** landelijk gebied waarin de directe relatie met het dorp ontbreekt.
 - De structuurdelen en de daarmee samenhangende functies zijn gezamenlijk bepalend voor eisen die de gebruiker aan de buitenruimte stelt. De gemeente stemt de inrichting en het beheer van de buitenruimte hierop af. De structuurdelen zijn kortom kaderstellend. Het beleid is hierop afgestemd.

Aan elk inrichtingselement in de openbare ruimte worden technische en netheidseisen gesteld. Voor het onderdeel groen zijn de netheidseisen leidend, voor de overige onderdelen (wegen, civiele kunstwerken, riolering, straatmeubilair/verkeerstekens, openbare verlichting) zijn de technische eisen leidend. De netheidseisen zijn volgend aan het technische niveau. De gemeente Buren heeft in het integrale beeldkwaliteitsplan vier kwaliteitsniveaus weergegeven. De technische en netheidsnormen zijn gebaseerd op gegevens van het landelijke kennisinstituut CROW. Als gekeken wordt naar de structuurdelen, de netheidsniveaus en technische niveaus dan zijn de volgende niveaus voor de verschillende onderdelen weer te geven.

	Kwaliteitsniveau					
	Groen incl. onkruidbestrijding en zwerfafval	wegen	openbare verlichting	civiele kunstwerken	Straatmeubilair/verkeerstekens	Baggeren
Centrum	A	B	B	B	B	B
Begraafplaatsen	A	B	B	B	B	B
Historische structuur	B	B	B	B	B	B
Woonwijken	B	B	B	B	B	B
Werkgebieden	C	B	B	B	B	B
Bijzondere objecten	B	B	B	B	B	B
Buitengebied	C	B	B	B	B	B
Term in beheerplan	Basis	Basis	Aandacht	Aandacht	Aandacht	B

3.2 Openbaar groen

Inleiding

Openbaar groen is een belangrijke schakel bij de inrichting van de openbare ruimte. Het groen zorgt er niet alleen voor onze inwoners een prettige woonomgeving hebben, maar het draagt ook bij aan het behalen van onze ambities op het gebied van duurzaamheid en kerngericht werken. De gemeente heeft vanuit het bieden van een veilige openbare ruimte zorgplicht met betrekking tot onder andere haar bomen, ziekten en plagen en invasieve exoten.

Goed beheer van het openbaar groen en bomen is daarbij essentieel. Een doelmatige en efficiënte werkwijze zorgt ervoor dat het groenareaal een verzorgde uitstraling heeft en langdurig in stand wordt gehouden.

In 2010 is gestart met het beheer op basis van beeldkwaliteit. Bij het werken op beeldkwaliteit wordt gebruik gemaakt van het integraal beeldkwaliteitsplan gemeente Buren. Hierin zijn de te behalen kwaliteitsniveaus beschreven, gebaseerd op de kwaliteitscatalogus van het CROW (landelijk kenniscentrum). In de gemeente Buren wordt alleen gewerkt met de kwaliteitsniveaus A t/m C. Kwaliteitsniveau D wordt in de gemeente Buren niet gebruikt, omdat in dit niveau te weinig onderhoud plaatsvindt wat achteruitgang van de beplanting (kapitaalsvernietiging) betekent.

Er zijn veel ontwikkelingen die invloed hebben op het beheer van het groen en bomen. Hierbij moet gedacht worden aan chemievrij beheer, bevorderen biodiversiteit, toename ziektes en plagen en de opkomst van invasieve soorten. Met het beheer moeten deze ontwikkelingen worden gevolgd en indien nodig moet het beheer worden aangepast.

Scenario's

Om de keuzemogelijkheden wat betreft het beheerniveau van het groenbeheer in beeld te krijgen, zijn drie scenario's in beeld gebracht. Elk scenario geeft aan welke beeldkwaliteit in een structuurdeel gerealiseerd wordt. De eerste twee scenario's zijn vaktechnisch haalbaar, beheersbaar en efficiënt in werkwijze. Het derde scenario is een mogelijkheid tot bezuiniging op de onderhoudskosten, maar pas door eerst te investeren in de nodige versobering van het groen om het vaktechnisch haalbaar, beheersbaar en efficiëntie in werkwijze te maken. Hierbij gaat de onderhoudskwaliteit in de totale openbare ruimte naar beneden. De scenario's zien er als volgt uit:

Structuurdelen	Scenario 1: Plus	Scenario 2: Basis	Scenario 3: Laag
Historische wegenstructuur	A	B	C
Woonwijken	B	B	C
Werkomgeving	C	C	C
Centrum	A	A	C
Buitengebied	C	C	C
Terreinen bij bijzondere objecten	A	B	C
Begraafplaatsen	A	A	A
Kosten totaal	€ 2.075.800	€ 1.671.933 ²	Pas te bepalen na omvorming

Voorgesteld wordt om te kiezen voor het niveau Basis. In dit scenario wordt het centrum en de begraafplaatsen op kwaliteitsniveau A onderhouden met aandacht voor kwaliteit en netheidsbeheer. Het resultaat is een aantrekkelijke en verzorgde buitenruimte die inwoners en bezoekers hoog waarderen. De historische wegenstructuur, woonwijken en terreinen bij bijzondere objecten worden functioneel onderhouden op kwaliteitsniveau B. Dit betekent dat de intensiteit van het groenonderhoud gebaseerd is op de instandhouding van de beplanting en het laten functioneren van de openbare ruimte. Voorbeelden hiervan zijn het cyclische snoeien van beplanting zodat de trottoirs goed beloopbaar blijven. Het buitengebied en de werkomgeving worden in dit scenario op kwaliteitsniveau C onderhouden, wat betekent dat de inrichting sober is en een natuurlijke uitstraling heeft.

² Scenario Basis is het werkpakket dat nu in de dienstverleningsovereenkomst met Avri is opgenomen. De kosten die hier zijn vermeld zijn de kosten die Avri maakt om het werkpakket te realiseren inclusief de vastgestelde bezuiniging van november 2019. In beheerplan is marktconforme berekening opgenomen met € 1.929.300 als resultaat.

Met dit scenario wordt volledig aangesloten op de IBOR 2016 en wordt de bestaande beleidslijn voortgezet.

Kanttekeningen

- Vooruitlopend op de vast te stellen beheerplannen die opgesteld zijn vanuit team beheer, is in november 2019 door de raad vastgesteld dat een bezuiniging van totaal € 190.000 in 2020 en in de jaren hierna structureel € 145.000 bij uitvoerende beheertaken in het openbaar groen moeten worden doorgevoerd. De doorgevoerde bezuinigingsmaatregelen op de begroting hebben zodanig effect op de kwaliteit van de openbare ruimte dat deze daardoor niet meer zal voldoen aan de geadviseerde kwaliteitseisen. Hiermee komt de veiligheid en leefbaarheid in het geding.
- Om dit scenario voor de komende jaren te kunnen realiseren dient geïnvesteerd te worden in het vervangen van groen. Dit is tot op heden slechts beperkt gedaan waardoor kwaliteitsborging steeds lastiger wordt. Groen heeft net als andere inrichtingselementen een beperkte levensduur. Naarmate beplanting ouder wordt gaat deze in kwaliteit en groeikracht achteruit. Gevolg is dat beplanting vervangen moet worden. Deze vervanging maakt geen onderdeel uit van het reguliere beheer- en onderhoudsbudget en vraagt daarom om een aparte (en tijds) reservering van financiële middelen. Op dit moment is een achterstand in de vervanging van groen (achterstallig onderhoud) die weggewerkt moet worden om de nu al achteruitgang in kwaliteit en kapitaalsvernietiging verder te voorkomen. Hiervoor zijn de komende 5 jaar extra middelen nodig van in totaal € 382.000.

3.3. Wegen

Inleiding

De wegen verbinden letterlijk de gemeente Buren. Ze verbinden Buren met de buitenwereld. Ze verbinden de verschillende dorpen en kernen binnen de gemeentegrenzen. Ze verbinden het huis met de school of het huis met het werk. Daarmee zijn ze een belangrijke schakel in de openbare ruimte. Goed beheer is van essentieel belang om een kwalitatief sterk wegennetwerk te waarborgen. De gemeente heeft hierin een zorgplicht. Het wegbeheer laat zich uiteen rafelen in 3 onderdelen, die op verschillende manier worden gefinancierd. Vanuit de exploitatie, middels de voorziening en als investering.

Klein onderhoud

Voor het uitvoeren van het wegbeheer binnen de gemeente Buren is een aantal jaarlijks terugkerende kosten en posten. Het betreft bijvoorbeeld de kosten voor klein onderhoud (mobiele ploeg), software beheersysteem en ICT, kosten Waterschap, belijning/markeringen en kosten dumping. De kosten van deze werkzaamheden worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Groot onderhoud

Voor het groot onderhoud werkt de gemeente Buren met een voorziening. Jaarlijks wordt een bedrag gestort in de voorziening en worden de kosten van het groot onderhoud uit de voorziening betaald. De voorziening heeft als doel eventuele fluctuaties in uitgaven op te vangen.

Vervanging

Naast groot onderhoud is er ook sprake van het vervangen van de wegen aan het einde van de levensduur. We spreken in de praktijk van een rehabilitatie/vervanging als de totale weg, inclusief fundering, opnieuw wordt aangelegd. In de periode 2020-2023 moeten acht wegen vervangen worden.

Scenario's

Voor het groot onderhoud van wegen is een aantal scenario's uit te werken. Hierbij is gekeken naar momenten van ingrijpen, toelaatbare risico's en kans op aansprakelijkheden. De volgende scenario's zijn uitgewerkt:

	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
Bedrijventerreinen	hoog	basis	basis	laag
Buitengebied	hoog	basis	laag	laag
Groen/parken	hoog	basis	basis	laag
Hoofdwegen	hoog	basis	basis	laag
Woongebied	hoog	basis	basis	laag
Kosten totaal	€ 2.948.000	€ 2.414.000	€ 2.292.000	€ 2.069.000

In het voorgestelde scenario (scenario 2) wordt het gehele areaal onderhouden op kwaliteitsniveau Basis. Dit scenario streeft naar een 'heel en veilige' situatie voor de gemeente Buren. Met dit scenario wordt voldaan aan de landelijke normen van het CROW en wordt weinig risico gelopen op aansprakelijkheden. Het beeld in de openbare ruimte is goed met het minste risico op klachten en meldingen. Met dit niveau is er weinig tot geen sprake van kapitaalsvernietiging.

Kanttekeningen

- Het bermonderhoud en wortelopdruk door bomen zijn factoren die van invloed zijn op de kwaliteit van de wegen. Maatregelen in het groenonderhoud kunnen dan ook direct effect hebben op de kwaliteit van de wegen.
- De wegen kunnen veel invloed ondervinden van klimaatveranderingen. Het verloop van de kwaliteit van wegen laat zich niet altijd goed voorspellen. Bijvoorbeeld door strenge winters, kunnen kleine schades enorm groeien, wat direct ingrijpen noodzakelijk maakt. Ook door veranderingen in het klimaat staan we voor nieuwe uitdagingen. Bij een te veel aan regenwater verzadigt de fundering en bij langdurige droogte gaat de ondergrond van klei scheuren. Nieuwe schadebeelden treden op zoals verzakkingen en/of scheurvorming.

3.4 Openbare verlichting

Inleiding

De openbare verlichting speelt een belangrijke rol in het realiseren van een veilige en aantrekkelijke leefomgeving. Aangezien openbare verlichting lang mee gaat (minimaal 20 jaar) is het van belang om de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, milieu en energiebesparing nauwlettend te volgen en bij onderhoud en vervanging een juiste afweging te maken. Bij het beheer is de gemeente gehouden aan wettelijke en beleidsmatige kaders. De openbare verlichting wordt op 3 verschillende manier gefinancierd, vanuit de exploitatie, groot onderhoud en als investering.

Tot op heden werd de vervanging en groot onderhoud uit de voorziening betaald, hetgeen niet meer toegestaan is of niet meer van toepassing. De kosten voor groot onderhoud zijn niet dermate aan schommelingen onderhevig dat er een voorziening aangehouden moet worden. Wel hebben we te maken met een forse achterstand door de opgelegde bezuinigingen de afgelopen jaren. Ook wordt er door de bezuinigingen niet meer een remplace gehouden (het vervangen van lampen op basis van leeftijd en niet op basis van een melding dat licht stuk is). Als gevolg hiervan zijn de storings enorm toegenomen evenals het aantal klachten van inwoners.

Scenario's

Voor de openbare verlichting zijn twee scenario's uitgewerkt, met de volgende financiële consequenties:

	2020	2021	2022	2023
Normaal	€ 245.401	€ 266.651	€ 266.651	€ 266.651
Aandacht	€ 270.652	€ 291.902	€ 291.902	€ 291.902

Het scenario 'Aandacht' is het scenario dat we weer willen toepassen in de gemeente Buren. Bij dit scenario worden de masten en armaturen vervangen zodra de technische levensduur is verstreken. De lampen worden op een vast moment vervangen (voor het einde van de levensduur), zodat de kans op storings minimaal is (het zogenaamde remplaceren). Met dit scenario wordt vaker geschouwd waardoor eerder verlichting wordt hersteld en inwoners dus tevreden zijn. Door het remplaceren is er minder kans op storings en blijft de kwaliteit van het areaal op een gelijk basis niveau. Ook kan met het remplaceren beter en in een continue lijn (een hele reeks lampen wordt vervangen in plaats van incidenteel) worden ingespeeld op ontwikkeling op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing.

Kantttekeningen

- In de afgelopen jaren is een achterstand ontstaan in het vervangen van de masten en armaturen. Hierdoor zal een inhaalslag moeten worden uitgevoerd om alle masten en armaturen weer op het juiste niveau te krijgen.
- Veel aspecten hebben invloed op de ontwikkeling van de kosten voor openbare verlichting. De prijzen van masten, armaturen kunnen fluctueren en daarmee de kosten opdrijven. De prijzen van arbeid kunnen sterk toenemen door schaarste op de arbeidsmarkt. We zien dat nu al ontstaan maar moeten rekening houden met een forse stijging tussentijds. Ook kunnen eisen ten aanzien van duurzaamheid, circulariteit en energie effect hebben op de kosten. Deze kunnen leiden tot een toename van prijzen, maar ook zorgen voor andere keuzes en investeringen die daarmee samenhangen.

3.5 Civiele kunstwerken

Inleiding

Onder de civiele kunstwerken vallen:

- Beschoeiingen;
- Bruggen: fiets/voetbruggen, verkeersbruggen en duikerbruggen;
- Duikers: rechthoekige en buisvormige duikers;
- Overige civiele kunstwerken: keermuur, veerstoep, vijverbak en steigers.

De afgelopen jaren is het areaal gegroeid, vooral door toename van het aantal beschoeiingen.

Bij het beheer van deze civiele kunstwerken is de gemeente gehouden aan wettelijke en beleidsmatige kaders. De gemeente is als beheerder verantwoordelijk voor het in veilige en bruikbare staat houden van de civiele kunstwerken. Om aan deze verantwoordelijkheid invulling te geven moeten beheer- en onderhoudsactiviteiten worden uitgevoerd. Deze bestaat uit verschillende onderdelen:

Klein onderhoud

Het beheer van civiele kunstwerken binnen de gemeente Buren kent een aantal jaarlijks terugkerende kosten en posten. Het betreft de kosten voor:

- beschoeiingen: het periodiek inspecteren, gevolgd door mogelijke kleine herstelmaatregelen;
- bruggen: het inspecteren, het reinigen en uitvoeren van kleine herstelmaatregelen zoals bijwerken van conservering;
- duikers: ad-hoc reinigen en inspecteren en zo nodig uitvoeren van onderhoud. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd op basis van meldingen of storingen;
- overige civiele kunstwerken: het inspecteren, het reinigen en uitvoeren van kleine herstelmaatregelen zoals bijwerken van conservering;
- de kosten voor het uitvoeren van het beheer. Het gaat hierbij onder andere om het uitvoeren van inspecties, het beheren van areaalgegevens (gegevensbeheer).

De kosten van deze werkzaamheden worden direct ten koste van de exploitatie gebracht.

Groot onderhoud

De gemeente Buren werkt voor de financiering van het groot onderhoud met een voorziening (conform BBV artikel 44, lid 1c). Er zijn veel verschillende type groot onderhoudsmaatregelen:

- bruggen: op basis van inspecties geplande maatregelen zoals vervangen van voegovergangen of grootschalig herstel van betonconstructies;
- duikers grootschalig herstellen van duikers (re-linen);
- overige civiele kunstwerken: op basis van inspecties geplande maatregelen zoals vervangen van voegovergangen of grootschalig herstel van betonconstructies.

Vervangingen

Bij het einde van de technische levensduur is het nodig een civieltechnisch kunstwerk te vervangen. In bepaalde gevallen is het mogelijk de levensduur van een kunstwerk te verlengen door het uitvoeren van een renovatie. Naast het gebruik is het uitvoeren van onderhoud in belangrijke mate bepalend voor de (technische) levensduur van een kunstwerk. Als geen onderhoud wordt gepleegd is de levensduur korter dan beoogd tijdens het ontwerp en de aanleg. De kosten voor het vervangen (of renoveren) van civiele kunstwerken worden afgeschreven over de verwachte levensduur.

Scenario's

Bij de civiele kunstwerken zijn kwaliteitsniveaus in het onderhoud te onderscheiden waarbij er onderlinge verschillen zijn in preventief en correctief onderhoud, effecten op levensduur en risico en aansprakelijkheden. Bij de civiele kunstwerken wordt geen onderscheid gemaakt in de uitwerking van de scenario's in structuurdelen. Er worden vier scenario's onderscheiden, waarbij de twee extreme scenario's afvallen vanwege haalbaarheid (financieel en risico's) niet reëel zijn.

Financieel zien de scenario's er als volgt uit:

	2020	2021	2022	2023
Normaal	€ 112.075	€ 142.574	€ 142.572	€ 142.570
Aandacht	€ 126.825	€ 157.323	€ 157.321	€ 157.319

Het onderhoudsniveau Aandacht heeft in de afgelopen jaren gezorgd voor een goede staat van het areaal tegen de laagste levensduurkosten. Tevens blijft de gemeente met dit niveau voldoen aan haar wettelijke verplichtingen. Dit niveau wordt dan ook de komende jaren gecontinueerd. Hierbij hoort ook het handhaven van het inspectieprogramma om een voldoende actueel zicht te hebben op de staat van onderhoud, eventuele risico's en de financiële gevolgen hiervan.

Kanttekeningen

Verskillende factoren beïnvloeden de levensduur, het onderhoud en het ontwerp van de civiele kunstwerken:

- zwaar (landbouw)verkeer: versnelde slijtage voegovergangen en verhardingen, kortere levensduur bestaande duikers;
- groot (landbouw)verkeer: schade aan leuningen en brugdekken;
- slappe ondergrond: ongelijke zettingen ondergrond en hierdoor schade aan onderdelen. Funderingen civiele kunstwerken moeten zwaar worden uitgevoerd. Beschoeiingen/damwanden moeten zwaar worden uitgevoerd;
- steile en smalle taluds met diepliggende sloten: afkalving oevers;
- waterrijk gebied: veel civiele kunstwerken voor de waterbeheersing;
- Waterschap stelt eisen aan het ontwerp van civiele kunstwerken: dit is een aandachtspunt bij het vervangen van duikers, waar het Waterschap bij vervanging een grotere diameter eist. Dit brengt extra kosten met zich mee;
- verschillende waterstanden: stroming in watergangen i.c.m. met lage waterstanden leidt tot afkalving van oevers.

3.6 Straatmeubilair en verkeerstekens

Inleiding

Een van de taken van de gemeente Buren is het zorgen voor een veilige en vlotte afwikkeling van het verkeer en een prettig gebruik van de openbare ruimte. Verkeerstekens en straatmeubilair spelen hierbij een grote rol. Binnen de gemeente Buren bevindt zich een grote diversiteit aan verkeerstekens en straatmeubilair.

In het beheer van verkeerstekens en straatmeubilair wordt onderscheid gemaakt in drie onderdelen:

1. Dagelijks onderhoud

Dagelijks onderhoud aan het straatmeubilair en verkeerstekens wordt uitgevoerd door het serviceteam. De werkzaamheden die door het serviceteam worden uitgevoerd betreffen het herstellen van kleine schades aan bijvoorbeeld zitbanken of het rechtzetten van palen. De werkzaamheden worden uitgevoerd naar aanleiding van meldingen en eigen waarnemingen in de openbare ruimte.

Klachten of meldingen van burgers, bedrijven of hulpdiensten komen binnen bij de gemeente via MOR, mail of telefoon. Meldingen worden doorgezet naar de werkverdelers van het serviceteam. Wanneer de werkverdelers oordeelt dat de melding dagelijks of klein onderhoud omvat wordt de melding inhoudelijk beoordeeld en doorgezet naar het serviceteam.

Meldingen die aan het Serviceteam worden verstuurd, worden vervolgens direct afgehandeld in MOR. Indien het langer dan 3 werkdagen duurt om een melding af te kunnen handelen wordt de melder hierover geïnformeerd. Zodra de melding buiten is afgehandeld door het Ser-

viceteam of een aannemer wordt de melding in het MOR systeem afgehandeld of voor meldingen die via Join zijn aangemeld via Join afgehandeld.

2. Groot onderhoud en vervanging

Het groot onderhoud bestaat uit werkzaamheden om de verkeerstekens en het straatmeubilair in stand te houden. Daarnaast vallen alle vervangingen in financiële zin binnen straatmeubilair en verkeerstekens ook onder groot onderhoud.

Scenario's

Bij straatmeubilair en verkeerstekens zijn kwaliteitsniveaus in het onderhoud te onderscheiden waarbij er onderlinge verschillen zijn in met name de vervangingstermijnen. Bij straatmeubilair/verkeerstekens wordt geen onderscheid gemaakt in de uitwerking van de scenario's in structuurdelen. Er worden vier scenario's onderscheiden, waarbij de twee extreme scenario's afvallen vanwege haalbaarheid (financieel en risico's) niet reëel zijn.

Financieel zien de scenario's er als volgt uit:

Budget	Normaal	Aandacht
Totaal	€ 96.250	€ 132.731

We kiezen bij het beheer van straatmeubilair en verkeerstekens voor het niveau Aandacht. Uitgangspunt bij het beheer van verkeerstekens en straatmeubilair is dat deze schoon, heel en veilig is, maar ook sober en doelmatig. Schoon, heel en veilig betekent dat de uitstraling van de openbare ruimte een positief gevoel geeft bij de inwoners en bezoekers van Buren. Dit heeft direct een gevolg voor de veiligheid. Sober en doelmatig houdt in dat bewust wordt gekeken of verkeerstekens en/of straatmeubilair echt noodzakelijk zijn. Ze moeten nut hebben. Bovendien geeft een teveel aan geplaatste objecten een rommelig beeld en kan daardoor de (verkeers)veiligheid nadelig beïnvloeden.

De verkeerstekens en het straatmeubilair worden vervangen, zodra de technische levensduur is verstreken. Ze worden dan op een vast moment vervangen (voor het einde van de levensduur), zodat er minder transport ontstaat. Door straatmeubilair tijdig te vervangen voorkom je extra onderhoudsrondes. Er zullen minder klachten zijn en meer inwoners zullen tevreden zijn.

Kantttekeningen

- De afgelopen jaren zijn geen grootschalige vervangingen doorgevoerd. Daardoor is er achterstallig onderhoud ontstaan, 2/3^e van het areaal verkeersborden heeft de technische levensduur inmiddels overschreden. Voor het inhalen is een extra budget nodig van € 159.000.

3.7 Riolering

Inleiding

Het beheerplan riolering gaat over het beheer van onze riolering: het zorgen dat alle voorzieningen blijven functioneren. Dit doen we voor een goede uitvoering van onze gemeentelijke watertaken. De gemeentelijke watertaken komen voort uit drie zorgplichten: afvalwater, hemelwater en grondwater. De gemeentelijke zorgplichten hebben inhoudelijk een sterke samenhang met de zorgplichten voor het zuiveren van afvalwater en die voor het regionaal watersysteem van de waterbeheerder. Het beleid voor deze watertaken is vastgelegd in het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) van gemeente Buren. Het GRP is een beleidsplan dat op hoofdlijnen de invulling van de gemeentelijke watertaken vastlegt. Dit plan stelt de kaders hoe de gemeente omgaat met de inzameling en afvoer van afval-, hemel- en overtollig grondwater. Ook bevat het GRP het kostendekkingsplan.

Met de omgevingswet verdwijnt de planverplichting van het GRP. We zitten dus in een overgangsfase. Dit beheerplan vervangt het GRP doordat het beleidsmatige deel is overgenomen. Dit deel moet op een bepaalde manier in de omgevingsvisie een plek krijgen.

Inzicht in het functioneren van het rioolsysteem is van essentieel belang. Naast het doen van voorspellingen van het effect van maatregelen draagt het ook bij aan het beoordelen van claims in geval van schade door wateroverlast. De belangrijkste beheerprincipes zijn dat:

- de nadruk ligt op preventief, planmatig onderhoud op een bepaald kwaliteitsniveau;
- meten aan het functioneren van het rioolstelsel heeft prioriteit.

De reeks reinigen, inspecteren en het nemen van maatregelen vormt een jaarlijks wederkerende cyclus. Op basis van inspectiegegevens beoordelen we of riolering moet worden gerenoveerd of vervangen. Vervangen van riolering kan door het aanleggen van een compleet nieuwe buis. Maar renoveren is vaak ook mogelijk. Bij renoveren wordt een nieuwe kunststof leiding in de buis gemaakt (re-lining).

Naast de jaarlijkse kosten doet de gemeente regelmatig lange termijn investeringen. Het gaat hier bijvoorbeeld om vervanging van vrij verval riolering of het renoveren van gemalen. Deze werkzaamheden gaan vaak gepaard met hoge kosten en zijn periodiek nodig. Bij gemalen wordt de keuze voor groot onderhoud op objectniveau (dus per gemaal) bepaald.

Gemeente Buren kiest er voor deze investeringen vanaf 2021 direct te af te betalen (ideaalcomplex) en de investeringen niet langer meer te activeren en af te schrijven. Er zijn drie voorzieningen te onderscheiden bij riolering:

- Voorziening GRP
- Voorziening vervanging riolering (vrijval)
- Voorziening onderhoud riolering (gemalen)

In de voorziening vervanging riolering is nu een prognose opgenomen voor de vervanging van persleidingen.

Scenario

Voor riolering is er slechts één scenario: voldoen aan de zorgplicht die is vastgelegd in de verschillende wet- en regelgeving. In de Omgevingswet zijn de zorgplichten (taken) van de gemeente als volgt geformuleerd:

- inzameling en transport van stedelijk afvalwater (artikel 2.16, lid 1a 3 Omgevingswet);
- zorg voor afvloeien hemelwater (artikel 2.16, lid 1a 1 Omgevingswet);
- zorg van structurele problemen grondwaterstanden (artikel 2.16, lid 1a 2 Omgevingswet);
- zorg voor een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening (Drinkwaterwet, artikel 2);
- zuivering van stedelijk afvalwater, in gevallen waarin is gekozen voor een alternatief voor centrale zuivering door het waterschap (artikel 2.16, lid 1a 5 Omgevingswet).

Daarnaast volgt uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 3.17) dat de gemeente er zorg voor draagt dat een openbaar vuilwaterriool zo wordt ontworpen, gebouwd en onderhouden dat:

- het zoveel mogelijk berekend is op de eigenschappen, samenstelling en hoeveelheid van het afvalwater;
- lekkage zoveel mogelijk wordt voorkomen, en
- het aantal overstortingen zo beperkt is als voor een doelmatig beheer van afvalwater mogelijk is.

Volgens de Omgevingswet (artikel 2.2) houdt een bestuursorgaan bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en stemt zo nodig met deze andere bestuursorganen af. Dit betekent dat gemeente, Waterschap en drinkwaterbedrijf elkaar vroegtijdig betrekken in plan- en ontwikkelprocessen.

Met de aanleg en het onderhoud van riolering, transportleidingen, afvalwaterzuiveringen en andere voorzieningen geven de gemeenten en het Waterschap invulling aan bovengenoemde zorgplichten. Het dagelijks beheer van beide overheden is erop gericht om deze voorzieningen in stand te houden en optimaal te laten functioneren.

Kanttekeningen

- ontwikkelingen zoals duurzaamheid en klimaatverandering kunnen effect hebben op het onderhoud en de vervanging van riolering. Andere materialen die worden voorgeschreven of veranderende omstandigheden waardoor andere piekbelasting moet worden opgevangen zijn van invloed op de riolering. Deze ontwikkelingen zullen nauwgezet gevolgd moeten worden.

3.8 Baggeren

Inleiding

Gemeente Buren beheert bijna 300 kilometer watergangen. Deze watergangen moeten op diepte blijven. Het waterschap controleert deze met haar diepteschouw. Regelmatig baggeren is daarom een vereiste. Het belangrijkste uitgangspunt voor het baggeren is dat de planning, werkmethodes en realisatie doelen (ingrijpmoment, diepte baggeren) gelijk zijn aan die van het waterschap.

Aangezien de kosten van het baggeren in de jaren erg variëren is een voorziening ingesteld.

Scenario's

Voor het baggeren is het scenario van het waterschap leidend, zij hebben drie niveaus uitgewerkt:

- Kwaliteitsniveau A: watergangen zijn altijd baggerschoon
- Kwaliteitsniveau B: er wordt baggerspecie in de watergangen geaccepteerd, de watergangen zijn dus niet altijd baggerschoon. Deze acceptatie geldt tot het moment dat het waterschap gaat controleren, op grond van de Keur. Dan baggeren we het hele gebied, ook de watergangen die nog aan de Keur zouden voldoen. Hiermee houden we gebiedsgewijs een gelijkmatig beeld, en voorkomen we dat we incidenteel aanvullend op klachten moeten baggeren.
- Kwaliteitsniveau C: watergangen worden uitsluitend gebaggerd op aanschrijven van het waterschap (dus niet het hele gebied) en aanvullend op klachten.

Door het waterschap is gekozen voor scenario B dus hierin is de gemeente Buren volgens. Dit scenario B zorgt ervoor dat aan alle wettelijke eisen wordt voldaan. In het beheerplan baggeren is alleen dit scenario uitgewerkt omdat we volgend zijn aan het scenario van het waterschap.

Kanttakeningen

- Het meest actuele project uit het beheerplan baggeren loopt nog en lijkt vooralsnog binnen de raming te blijven. Na de afronding van dit project later dit jaar wordt een evaluatie uitgevoerd. Daarmee houden we grip op de ontwikkeling van de voorziening en stellen we zo nodig de prognose bij. Overigens gaf de evaluatie van het baggerproject uitgevoerd in 2016-2017 geen aanleiding tot een financiële bijstelling.
- De kwaliteit en kwantiteit van de aanwezige baggerspecie kan in de loop der jaren wijzigen. Ook kan de regelgeving die betrekking heeft op de kwaliteit en kwantiteit van baggerspecie in de loop der jaren wijzigen. Bij iedere start van een uitvoeringsproject dient hierop een controle te worden uitgevoerd.

4 Financieel overzicht

4.1 Inleiding

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is leidend in de inrichting van de financiën. Deze kaders worden eerst kort toegelicht. Vervolgens wordt in dit hoofdstuk een financieel overzicht gegeven van de vastgestelde scenario's waarbij onderscheid gemaakt in exploitatie, vervangingen, voorzieningen en bestemmingsreserve. Voor de concrete doorberekeningen en uitgangspunten per onderdeel wordt verwezen naar de verschillende beheerplannen.

4.2 BBV

Voor het beheer zijn verschillende financieringsstromen mogelijk. Deze zijn voorgeschreven in het BBV. In 2017 is het BBV geactualiseerd. Hierin zijn ook definities opgenomen over het begroten en onderverdelen van onderhoud aan kapitaalgoederen. Vanuit het BBV wordt de volgende indeling gemaakt, te weten:

- Klein en groot onderhoud: houdt of brengt een object in goede, oorspronkelijke staat en is dus niet van invloed op de bepaalde levensduur (afschrijvingstermijn) van het object.
 - Klein onderhoud: preventieve maatregelen en dagelijkse reparaties
 - Groot onderhoud: uitvoeren van correctieve maatregelen, als gevolg van slijtage na een langere periode van gebruik. Groot onderhoud is gepland en veelal ingrijpend van aard en betreft een groot of belangrijk deel van het project.
- (Vervangings-)Investerings: Vervanging van een bestaand object als gevolg van economische veroudering. Evenals een significante kwaliteitsverbetering, bijvoorbeeld renovatie & reconstructie.

Groot onderhoud kunnen we op twee manieren verwerken:

- kosten in jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie (jaarlijks ramen in de begroting);
- kosten in jaar van uitvoering ten laste van een onderhoudsvoorziening. Hierbij is een actueel beheerplan **verplicht** (= maximaal 5 jaar oud).

In het BBV is verder vastgelegd dat de begroting en het jaarverslag van de gemeente een paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' moet bevatten. In deze paragraaf moet het beleidskader, de financiële consequenties van dit beleidskader en de financiële consequenties en de vertaling in de begroting zijn opgenomen.

4.3 Exploitatie

Het reguliere beheer en de vervangingen (kapitaallasten) moeten gedekt worden uit de exploitatie. Op basis van de voorgestelde kwaliteitsniveaus zijn de benodigde exploitatiebudgetten bepaald voor de verschillende onderdelen. In navolgende tabel zijn de exploitatiebudgetten weergegeven:

	2020	2021	2022	2023
Verschil nieuw t.o.v. huidig	174.750	188.750	167.250	148.500
Huidige begroting	5.541.762	5.306.626	5.306.489	5.656.352
Openbare verlichting	402.902	402.902	402.902	402.902
Civiele kunstwerken	301.075	301.073	301.071	301.069
Wegen	2.973.621	2.693.487	2.693.352	3.043.217
Straatmeubilair	95.981	95.981	95.981	95.981
Baggeren watergangen	141.250	141.250	141.250	141.250
Groen	1.626.933	1.671.933	1.671.933	1.671.933
Totalen nieuwe begroting	5.367.012	5.262.875	5.284.239	5.652.851
Actualiseren MJOP	60.000			
Opstellen beleid- en beheerplan Artistieke objecten	10.000			
Opstellen beleid- en beheerplan Speelvoorzieningen	10.000			
Opstellen beleid en notitie Honden	5.000			
Innovatiebudget straatmeubilair	10.000			
Openbare verlichting	270.652	291.902	291.902	291.902
Civiele kunstwerken	126.825	157.323	157.321	157.319
Wegen	2.973.621	2.722.736	2.744.102	3.112.716
Straatmeubilair	132.731	132.731	132.731	132.731
Baggeren watergangen	141.250	141.250	141.250	141.250
Groen	1.626.933	1.671.933	1.671.933	1.671.933

Per onderdeel wordt de grootste wijziging tussen huidig en nieuw navolgend kort weergegeven:

- Openbare verlichting: het budget voor openbare verlichting is verlaagd ten opzichte van het oude budget aangezien de dotatie aan de voorziening is komen te vervallen (zie onder). In het budget is nu wel een structureel vervangingsbudget opgenomen. De investeringen in vervanging van armaturen en masten worden afgeschreven in respectievelijk 20 en 40 jaar;
- Civiele kunstwerken: het budget voor civiele kunstwerken is verlaagd ten opzichte van het oude budget aangezien de dotatie aan de voorziening deels is komen te vervallen (zie onder). In het budget is nu wel een structureel vervangingsbudget opgenomen. De investeringen in beschoeiingen en duikers worden afgeschreven in respectievelijk 20/25 jaar en 90 jaar;
- Wegen: het budget voor wegen neemt de komende jaren toe ten opzichte van het oude budget door het opnemen van budgetten voor de rehabilitatie van de wegen in 2020 tot en met 2023. De investeringen die hierin worden gedaan worden afgeschreven over een periode van 50 jaar. De dotatie aan de voorziening is komende jaren hoger dan de onttrekking om te zorgen dat het saldo van de voorziening niet negatief wordt in de komende jaren;
- Straatmeubilair/verkeerstekens: het budget voor straatmeubilair/verkeerstekens is opgehoogd ten opzichte van het oude budget, omdat er een structureel budget voor groot onderhoud/vervanging is opgenomen. Aangezien het hier om kleine investeringen (vervangingen) gaat worden deze tot € 40.000 gedekt uit de meerjarenbegroting (exploitatie);

Zoals in het voorgaande zichtbaar ontstaat er komende jaren een positief beeld in de meerjarenbegroting. Deze budgetten zullen gedeeltelijk worden ingezet om het beleid op te stellen/ te actualiseren voor hondenvoorzieningen, speelvoorzieningen en meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gebouwen.

Marktconforme berekeningen versus begroting Avri

Een groot deel van het beheer van het groen is opgenomen in de DVO met Avri. Er is een verschil zichtbaar tussen de marktconforme kostenberekening in het beheerplan en de begroting 2020 van Avri. Het verschil kan worden verklaard door meerdere factoren:

- In de scenarioberekeningen is gerekend met landelijke marktconforme prijzen (BTL Advies). De eenheidsprijzen die Avri hanteert kunnen anders zijn (Avri werkt onder andere met een sociale werkvoorzieningsregeling);
- Doordat gemeente Buren vanuit de landelijke overgang naar de BGT nog volop in het areaalproces zit, kunnen er nog verschillen zijn in arealen (tussen Avri en gemeentelijke database arealen) die op dit moment niet bekend zijn;
- Avri heeft in de afgelopen jaren de schaalgrootte efficiënter ingezet door hierin verder te optimaliseren. Zoals bijvoorbeeld betere inzet van (materieel)capaciteiten tussen aangesloten gemeenten binnen de regeling. Hierdoor kunnen kosten gunstiger uitvallen;
- Het zogeheten 'aannemersvoordeel' kan invloed hebben. Aannemersvoordeel geeft een gebiedskennis voorsprong omdat de aannemer uit ervaring bekend is in het gebied door meerdere jaren in hetzelfde gebied te werken. Avri heeft inmiddels meerdere jaren werkervaring binnen de gemeente Buren. Dergelijke gebiedskennis van een uitvoerende partij levert vaak (financieel) voordeel op vergeleken met de marktconforme inschattingsprijzen omdat de bekende uitvoerende beter weet hoe zij het gebied zo efficiënt mogelijk kan beheren.

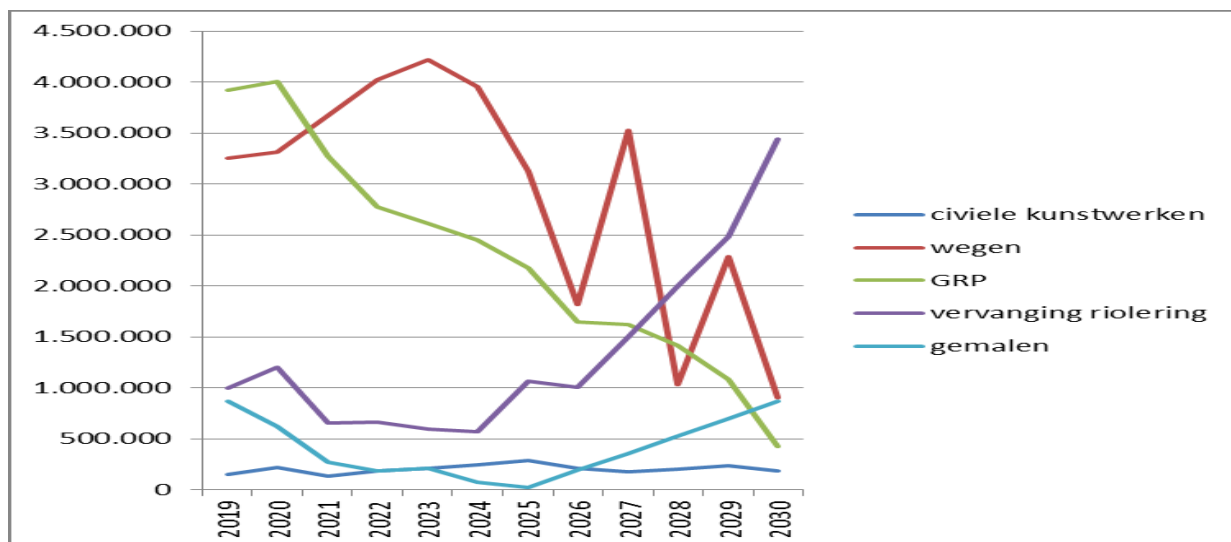
4.4 Voorzieningen

Als gekeken wordt naar de inrichting van de voorzieningen in de gemeente Buren dan kan voor de voorzieningen voor wegen, civiele kunstwerken en openbare verlichting worden geconcludeerd dat deze niet meer voldoen aan de actualisatie van het BBV. In het verleden waren de vervangingen opgenomen in de voorzieningen, iets wat met de actualisatie niet meer geoorloofd is. Om deze reden is er een aantal aanpassingen te vermelden:

1. De voorzieningen civiele kunstwerken en openbare verlichting bevatten teveel middelen voor het doel waarvoor ze zijn ingesteld. In het verleden zijn de dotaties gebaseerd op groot onderhoud én vervanging. Deze laatste wordt niet meer uit de voorziening gedekt. Deze middelen hoeven hiervoor dan ook niet meer beschikbaar te zijn in de voorziening en kunnen vrijvallen;
2. Jaarlijks worden er door de verschillende onderdelen (civiele kunstwerken en openbare verlichting) dotaties aan de voorziening ten laste van de exploitatie gebracht. Op basis van de actualisatie van het BBV kunnen deze dotaties worden verlaagd;
3. Doordat er tot heden geen structurele vervanging van groen en straatmeubilair/ verkeerskens heeft plaatsgevonden is er een verslechtering van de kwaliteit zichtbaar. Om een significante kwaliteitsverbetering te realiseren voor deze onderdelen worden er twee voorzieningen ingesteld om de economische veroudering (achterstallig onderhoud) weg te nemen.

In november 2019 is door de raad besloten tot een lagere storting in de voorziening wegen in de periode 2020-2023. Dit besluit is verwerkt in het beheerplan wegen.

De voorzieningen die zijn ingesteld mogen geen negatief resultaat laten zien de komende jaren. In navolgende grafiek is zichtbaar dat dit niet plaats gaat vinden.

Een belangrijk onderdeel van het beheer van de kapitaalgoederen is vervanging aan het eind van de technische levensduur. Hiervoor worden investeringen gedaan die door middel van een kapitaallast worden afgeschreven, zodat er na de levensduur weer financiële ruimte ontstaat om een nieuwe vervanging uit te voeren. Voor groen en straatmeubilair/verkeerstekens zijn vervangingen opgenomen in de meerjarenbegroting (exploitatie). Voor riolering is hiervoor een voorziening ingesteld. Voor de onderdelen openbare verlichting, civiele kunstwerken en wegen zijn kredieten noodzakelijk aangezien het hier vaak grote investeringen betreft. Een krediet is een bedrag waarvan de lasten gedurende de looptijd worden opgenomen (afschrijven) in de meerjarenbegroting.

Bijvoorbeeld: diverse lichtmasten worden vervangen binnen de gemeente Buren voor in totaal € 120.000. Een mast gaat 40 jaar mee. Dit betekent een jaarlijkse last in de meerjarenbegroting (exploitatie) van € 3.000.

Voor de komende jaren betreft het voor deze onderdelen de volgende investeringen, inclusief afschrijvingstermijnen en kapitaallasten:

Investering / beheerplan	Naam/onderdeel	Bedrag investering	Afschrijvings-termijn	Afschrijvingslasten			
				2020	2021	2022	2023
Openbare verlichting	Armaturen	281.250	20		14.063	14.063	14.063
Openbare verlichting	Masten	289.000	40		7.225	7.225	7.225
Totale investering Openbare verlichting t/m 2025		570.250		0	21.288	21.288	21.288
Civiele kunstwerken	Beschoeiingen	479.200	25		23.960	23.960	23.960
Civiele kunstwerken	Duikers	431.300	90		6.635	6.635	6.635
Totale investering Civiele kunstwerken t/m 2025		910.500		0	30.595	30.595	30.595
Wegen 2020	Aalsdijk/Spilbergen	1.463.044	50		29.261	29.261	29.261
Wegen 2021	De Zeeg1/Breedslegseweg	1.075.974	50			21.519	21.519
Wegen 2022	Ommerenwal/Grasbroekst	935.414	50				18.708
Wegen 2023 *	Daver/Ravenswaaysest	1.010.176	50				
Wegen> 2023 *	Groenstraat/De Zeeg2/Nieuwe we	903.103	50				
Totaal Wegen t/m 2025		5.387.711		0	29.261	50.780	69.489

In de beheerplannen gaan we uit van de werkelijk uit te geven bedragen (zie kolom 'bedrag investering'). Om een beeld tegen hoeveel dat per jaar is, worden dit bedrag verspreid over de looptijd van het beheerplan. Er kunnen dus verschillen zichtbaar zijn in voorgaande bedragen en zoals deze in de beheerplannen terug te vinden zijn.

Bestemmingsreserve 'Kapitaalgoederen beheer'

Door de eenmalige onttrekkingen uit de voorzieningen openbare verlichting en civiele kunstwerken komen er eenmalig middelen beschikbaar. Deze middelen worden opgenomen in een nieuw te vormen bestemmingsreserve 'Kapitaalgoederen beheer'. De financiële consequenties van het nieuwe beleid zijn nog niet bekend. De middelen die zijn opgenomen in de bestemmingsreserve zijn bestemd voor het opvangen voor eventuele negatieve consequenties van het nieuwe beleid.